

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav anglistiky a amerikanistiky/Ústav anglického jazyka a didaktiky

Náměstí J. Palacha 2, 116 38 Praha 1, Tel. 02-21619341, Fax 02-21619382

Zuzana Vráblová, English verbal (pseudo-)compounds from a diachronic viewpoint (Anglická slovesná kompozita v diachronní perspektivě). Diplomová práce. UK FF, Praha, Ústav anglistiky a amerikanistiky/Ústav anglického jazyka a didaktiky, září 2008
Oponentský posudek

Práce se zabývá vysoce specializovanou a nepříliš probádanou oblastí, vznikem a vývojem sloves ve staré a střední angličtině složených ze dvou komponent, ať už jde o pravá kompozita nebo slovesa vzniklá přechodem z jiného slovního druhu. Užívá nejen diachronní, ale také synchronní metodu výzkumu k charakteristice systému těchto slovesných (pseudo)kompozit v každém z obou období. Autorka se přitom opírá o klasifikaci vytvořenou H. Marchandem, kterou dále doplňuje a rozšiřuje. Materiál shromáždila na základě staro- a středoanglických slovníků a korpusů. Musela se přitom vyrovnat s faktem, že rozsah a charakter textů dostupných z obou období není stejný. Slovesa třídí z hlediska slovtvorných typů a z hlediska distribučního (frekvenčního).

Obě části, tzn. pro staroanglické období (2.) a středoanglické období (3.) jsou zpracovány stejným způsobem. Na základě rozboru autorka konstatuje, že shromážděné skupiny sloves se v obou obdobích podstatně liší počtem i skladbou. Podstatně více jich nachází ve staré angličtině, ve střední angličtině jsou však typově mnohem rozmanitější, navíc se zde objevují pravá slovesná kompozita. Je třeba ocenit, že autorka se při zpracovávání této problematiky nemohla příliš opírat o předešlé studie a že jde svým způsobem o práce průkopnickou.

Protože nejsem odborník na tato období ani problematiku, nemohu se pouštět do hlubšího rozboru a omezím se na dotazy k několika aspektům, které mi nejsou zcela jasné. Zdá se mi, že navzdory názvu jsou v oddílu 2.1.1 Classification according to word-formation process applied (osobně bych přidal člen určitý člen the word-formation) jednotlivé skupiny vyčleněny nikoli podle slovtvorného procesu, ale podle derivační báze (slovesné, substantivní a adjektivní). Nejsem si proto jist, v čem se tato klasifikace nějak zásadně liší od klasifikace podle Marchanda, která rovněž vychází v podstatě z derivační báze. Je ale možné, že jsem tento rozdíl přehlédl, a uvítal bych, kdyby ho diplomandka osvětlila.

Rozšíření Marchandovy klasifikace (str. 43 a další) o Group III (slovesa spojená s afixací) jde v zásadě proti záměru práce (zkoumat pseudo-compounds). Autorka zdůvodňuje jejich zařazení do klasifikace na základě četnosti výskytu a poukazem na jejich (pre)historický autosémantický původ, to ovšem nezní zcela přesvědčivě. Mohla by se k této otázce rovněž vyjádřit?

Některé další poznámky:

- str. 8: 1.4 Problems with ample attestation - nevím přesně, co se tím míní: attestation = evidence?, ale proč je problém s ample evidence? Očekával bych opak
- 18 (a dále): rozhodně bych v zájmu orientace uvítal, kdyby oddíl 2.1 Classification according to word-formation process applied byl dále formálně členěn na: 2.1.1 Non-derived verbs; 2.1.2 Non-derived verbs (with derivatives); 2.1.3 The verb is derived from an adjective; 2.1.4 The verb is derived from a noun
- má třídění sloves na nederivovaná a nederivovaná s derivacemi nějaký další důsledek nebo jde čistě o precizaci?
- názvy oddílů The verb is derived from an adjective/a noun bych v zájmu jednotnosti označil jako Verbs derived from ...
- 43: podobně jako u oddílu 2.1 by to chtělo označit pododdíly v 2.2 (2.2.1 The Verb is derived from a nominal compound atd.); opět bych osobně volil název Verbs derived from ...
- 48: rozdíl afix – affixoid – combining form (CF) – zasvěcený rozbor rozdílu mezi afixem a CF podává T. Prcic (Prefixes vs initial combining forms in English: a lexicographic perspective, International Journal of Lexicography, vol. 18, No. 3, 2005; Prefixes vs final combining forms in

English: a lexicographic perspective, International Journal of Lexicography, vol. 21, No. 1, 2008);
možným argumentem je způsob vzniku – CF je v podstatě výsledkem elipsy (clipping)

- 66: v tabulce by bylo dobře u prózy uvést v textu zmiňovaný souhrnný počet (1184); „psalters“ se skrývají v jaké kolonce?

- 69: opět stejný problém jako u oddílů 2.1 a 2.2 – uvítal bych poddíly 3.1.1, 3.1.2 atd.

Technické poznámky:

- název práce: anglické a české znění by si mělo odpovídat

- resumé: požadavek zní na cca 8 stránek souhrnu

- všechny tabulky v textu by měly mít svoje označení (číslo, název, případně i legendu)

Jinak je práce je po formální stránce zpracována velmi pěkně a pečlivě, je doplněna barevnými koláčovými diagramy a poznámkovým aparátem pod čarou. Snad jedině výčty sloves by bylo možno prezentovat úspornějším způsobem (do více sloupců či za sebou) a ušetřit tak místo. Také z jazykového hlediska je práce napsána hezky, až na některé výjimky (str. 99 how much texts were > how many; the unbalance > imbalance; str. 106 páteř ... tvořili slovníky > tvořily).

Závěr: Domnívám se, že diplomová práce Zuzany Vráblové až na některé drobnosti splňuje všechny požadavky a že diplomandka prokázala schopnost pracovat s primární a sekundární literaturou a analyzovat shromážděný materiál. Doporučuji proto práci k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou velmi dobrou až výbornou.

V Praze dne 6.9. 2008

Prof. PhDr. Aleš Klégr /

